

KOULUKIUSAAMINEN

Koulukiusaaminen on aggressiivista käyttäytymistä tai pahan mielen, harmin tai haitan aiheuttamista, joka on

- toistuvaa
- tahallista
- kohdistuu suhteellisen puolustuskyvyttömään oppilaaseen

Kiusaaminen voi olla:

- sanallista (mm. nimittely, pilkkaaminen, ilkeämielinen vihjailu, toisen tekeminen naurunalaiseksi)
- fyysistä (mm. töniminen, lyöminen, potkiminen)
- epäsuoraa (mm. perättömät juorut, sosiaalinen manipulointi)
- netti- ja / tai kännykkäkiusaaminen

Merkkejä kiusaamisesta voivat olla mm. seuraavat:

- joku jätetään ryhmän ulkopuolelle eri tilanteissa
- jonkun vastauksille tai tekemisille nauretaan tai tirsskutaan
- johonkin lapseen kohdistuvat perättömät viestit tai juorut
- joku vetäytyy jatkuvasti omiin oloihinsa
- poissaolot, jotka ovat säännöllisiä
- poissaolot, jotka yhtäkkiä lisääntyvät
- joku kerho tai harrastus jää pois

On muistettava, että kaikki ristiriitatilanteet eivät ole kiusaamista. Kiusaamisen ja toisaalta kiusoittelemisen ja ”härnäämisen” välille on tehtävä ero. Muutokset lapsen käyttäytymisessä voivat johtua monesta asiasta. Yksi näitä voi olla kiusaamisen kohteeksi joutuminen. Sen vuoksi on erittäin tärkeää, että sekä koulun koko henkilökunta, että vanhemmat kotona ovat jatkuvasti valppaana, jotta voisivat tunnistaa asiat ajoissa. Paras lääke kiusaamisen lopettamiseksi on hyvin varhainen puuttuminen asioihin. Se on aikuisten velvollisuus.

Kiusaamisen ennaltaehkäisy

- Ivalon koululla ei hyväksytä kenenkään kiusaamista
- koulun henkilökuntaa koulutetaan ja sitoutetaan kiusaamisen vastaiseen työhön
- kaikessa kasvatuksessa otetaan jatkuvasti huomioon erilaisuuden hyväksyminen ja toisten ihmisten huomioiminen
- kiusaamiseen puututaan heti, kun sitä havaitaan tai siitä kerrotaan
- oppilaita rohkaistaan kertomaan kiusaamisesta; kohdistuipa se häneen itseensä tai johonkin toiseen oppilaaseen
- luokkien kanssa käydään keskusteluita koulun säännöistä, kiusaamisesta ja yhdessä kasvamisesta joka lukuvuosi KiVa Koulu-ohjelman mukaisesti
- koulukiusaamisen tilanne selvitetään kyselyin vuosittain
- välituntivalvonta ja tuntien alut hoidetaan niin, että tilaisuudet kiusaamiseen ovat vähäiset
- kotien kanssa tehdään yhteistyötä
- oppilaille ja heidän koteihinsa tiedotetaan Ivalon koulun menetelmät koulukiusaamisen suhteen

1. vaihe

Se aikuinen, joka näkee tai kuulee, puuttuu heti tilanteeseen

Onko kyse kiusaamisesta?

EI -> Asia saatetaan heti luokanopettajan tietoon; hän hoitaa selvittelyn heti

ON -> Asia saatetaan luokanopettajan tietoon; hän hoitaa selvittelyn heti ja on yhteydessä osapuolten koteihin. Toistuvissa ja tahallisisa tapauksissa asia siirretään KiVa-tiimille.

1. Kuunnellaan kiusattua ”Aion auttaa sinua”

- päästään selville mitä on tapahtunut ja ketä jutussa on mukana
- -> oppilaan luokkatovereita voidaan pyytää avuksi: ”teidän apuunne tarvitaan”

2. Kuunnellaan kiusaajaa/kiusaajia

- ensin yksitellen, sitten ryhmänä
- saadaan selville kiusaajan / kiusaajien näkemys asiasta

3. Etsitään yhdessä ratkaisu

- ”miten edetään, että kiusaaminen loppuu”
- kiusaaja itsekin voi ehdottaa ratkaisua, mutta opettaja huolehtii viimekädessä, että ratkaisu on oikeudenmukainen ja kohtuullinen

4. Kerrataan päätökset ja sopimukset

- opettaja kertoo ja varmistaa, että kaikki ovat asioista yhtä mieltä ja ovat ymmärtäneet asian
- opettaja kertoo, että asiasta ilmoitetaan kotiin

5. Sovitaan seurannasta ”Miten varmistamme, ettei kiusaamista enää esiinny?”

- kaikkien osapuolten kesken sovitaan, että kokoonnutaan yhteen esim. 3 päivän päästä ja tarkastetaan tilanne
- seurantakertojen määrä sovitaan kunkin tapauksen kohdalla erikseen

6. Asiasta ilmoitetaan kotiin

2. vaihe (mikäli kiusaaminen jatkuu)

- 2.1. Asiaa käsitellään uudelleen ja nyt mukana ovat kiusaaja/t, kiusattu, opettaja/t ja rehtori
- mukaan voidaan ottaa tarpeen ja tilanteen mukaan muita oppilaita tai oppilasryhmiä
- 2.2. Rehtori ottaa yhteyttä koteihin.

3. vaihe (mikäli kiusaaminen jatkuu)

- 3.1. Asiaa käsitellään uudelleen ja nyt mukana ovat edellisen vaiheen osallistujien lisäksi vanhemmat.

Asia käsitellään

4. vaihe (mikäli kiusaaminen jatkuu)

- 4.1. Asiaa käsittelemään kootaan oppilashuoltoryhmä, jolloin edellisen vaiheen osallistujien lisäksi mukaan kutsutaan tarpeen mukaan yhteistyöverkoston jäseniä (perheneuvola, sosiaalitoimi, terveydenhoito, rikosuhripäivystys, poliisi...)

Esimerkki kiusaamisen käsittelystä

6. Kuunnellaan kiusattua ”Aion auttaa sinua”

- päästään selville mitä on tapahtunut ja ketä jutussa on mukana
- -> oppilaan luokkatovereita voidaan pyytää avuksi: ”teidän apuunne tarvitaan”

7. Kuunnellaan kiusaajaa/kiusaajia

- ensin yksitellen, sitten ryhmänä
- saadaan selville kiusaajan / kiusaajien näkemys asiasta

8. Etsitään yhdessä ratkaisu

- ”miten edetään, että kiusaaminen loppuu”
- kiusaaja itsekin voi ehdottaa ratkaisua, mutta opettaja huolehtii viimekädessä, että ratkaisu on oikeudenmukainen ja kohtuullinen

9. Kerrataan päätökset ja sopimukset

- opettaja kertoo ja varmistaa, että kaikki ovat asioista yhtä mieltä ja ovat ymmärtäneet asian
- opettaja kertoo, että asiasta ilmoitetaan kotiin

10. Sovitaan seurannasta ”Miten varmistamme, ettei kiusaamista enää esiinny?”

- kaikkien osapuolten kesken sovitaan, että kokoonnutaan yhteen esim. 3 päivän päästä ja tarkastetaan tilanne
- seurantakertojen määrä sovitaan kunkin tapauksen kohdalla erikseen

6. Asiasta ilmoitetaan kotiin